

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **N. Q. V.**, zastoupený JUDr. Marošem Matiaškem, LL. M., advokátem se sídlem Praha 7, Ovenecká 78/33, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem Praha 4, náměstí Hrdinů 1634/3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 20. 11. 2019, č. j. 30 A 152/2018-53,

t a k t o :

- I.** Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 20. 11. 2019, č. j. 30 A 152/2018-53, **se zrušuje.**
- II.** Rozhodnutí žalované ze dne 16. 5. 2018, č. j. MV 41451-6/SO-2018, **se zrušuje** a věc **se jí vrací** k dalšímu řízení.
- III.** Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci na nákladech soudního řízení částku **34.684 Kč**, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Maroše Matiaška, LL. M.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím ze dne 19. 2. 2018, č. j. OAM-911-18/ZR-2017, zrušilo Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „ministerstvo vnitra“) žalobci povolení k trvalému pobytu podle § 77 odst. 2 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a podle § 77 odst. 3 téhož zákona stanovilo žalobci lhůtu k vycestování z území České republiky 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Odvolání žalobce žalovaná zamítla rozhodnutím ze dne 16. 5. 2018, č. j. MV-41451-6/SO-2018, a rozhodnutí ministerstva vnitra potvrdila. Proti rozhodnutí žalované brojil žalobce žalobou u Krajského soudu v Plzni, který ji rozsudkem ze dne 20. 11. 2019, č. j. 30 A 152/2018-53, zamítl.

[2] Z odůvodnění tohoto rozsudku je zřejmé, že krajský soud vzal za prokázané, že žalobce je jako nezletilé dítě zcela existenčně závislé na své matce, která v současnosti nedisponuje platným pobytovým oprávněním. Platnost povolení k trvalému pobytu žalobcovy matky byla zrušena dne 14. 12. 2011. Nejméně od roku 2012 do 5. 4. 2016 pobýval žalobce z blíže nezjištěných důvodů ve Vietnamu. Se svým otcem, vietnamským státním příslušníkem, není v kontaktu. Na území České republiky žije žalobcův strýc.

[3] Krajský soud nepřisvědčil stěžejní žalobní námitce, dle které se správní orgány dostatečně nezabývaly posouzením dopadů jejich rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce. Konstatoval, že z rozhodnutí žalované je seznatelné, jaké důvody ji vedly k zamítnutí žalobcovy odvolání. Předeshlal, že zrušení povolení k trvalému pobytu podle § 77 odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců vyžaduje splnění dvou podmínek, a to 1) zrušení pobytového oprávnění toho, kdo o cizince pečuje, a 2) rozhodnutí o zrušení pobytového oprávnění musí být přiměřené z hlediska jeho zásahu do soukromého a rodinného života cizince. První podmínka byla v projednávané věci bezesporu splněna, neboť matce žalobce byla platnost povolení k trvalému pobytu zrušena dne 14. 12. 2011. Pokud jde o druhou podmínku, krajský soud shledal, že správní orgány obou stupňů si pro posouzení přiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života stěžovatele opatřily dostatek podkladů.

[4] Krajský soud uvedl, že řízení o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu sice je jako řízení zahajované z moci úřední ovládáno zásadou vyšetřovací, podle § 52 správního řádu se však i zde předpokládá aktivní účast účastníků řízení v procesu tvrzení a dokazování. Sama skutečnost, že na území České republiky žije žalobcův strýc, ještě nepředstavuje nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života žalobce ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců. Rozhodující je totiž povaha a pevnost rodinných vztahů, kterou žalobce nijak neprokázal. Není tedy vůbec zřejmé, zda vztah k této osobě existuje nad rámec formálních příbuzenských vztahů. Dodal, že správní orgány neodůvodňovaly přiměřenost dopadů rozhodnutí pouze možností žalobce získat jiné pobytové oprávnění, ale pouze tím podpořily závěr, že žalobci není zakázán pobyt na území České republiky, nýbrž (jen) odňat nejvyšší možný pobytový titul.

[5] Dále se krajský soud ztotožnil s názorem žalované, že k posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí nebylo nutné provést navrhované šetření orgánu sociálně právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“), neboť dokumenty shromážděné správními orgány postačují pro závěry, které učinily. Konstatoval, že správní orgány postupovaly v intencích rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 3. 2007, č. j. 3 As 32/2006-52, podle něhož záleží na správním orgánu, v jakém rozsahu bude zjišťovat skutkový stav. Provedení důkazu navrženého účastníkem tak může správní orgán odmítnout, je-li takový důkaz nadbytečný. Připomněl také, že podle judikatury Nejvyššího správního soudu není nezbytné, aby se správní orgány vyjadřovaly ke každému jednotlivému aspektu posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce dle § 174a zákona o pobytu cizinců, jestliže zjištění ke konkrétnímu kritériu nic rozhodného nepřináší; naopak „je třeba zdůraznit, co je rozhodné a jaký celkový závěr zjištěné skutečnosti opřené o důkazy přináší“. Přisvědčil proto žalované, že vzhledem k nízkému věku žalobce a jeho předchozímu dlouhodobému pobytu v zemi původu, si na území České republiky nemohl vytvořit dostatečné soukromé vazby; naopak by nebylo v jeho zájmu, kdyby zde měl pobývat bez své matky.

[6] Proti tomuto rozsudku podává žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, kterou opírá o důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Stěžovatel trvá na tom, že posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu do jeho soukromého a rodinného života je v napadeném rozhodnutí poměrně vágní,

pokračování

obsahuje pouze stručný výčet jeho rodinných vazeb, nikoli jejich zhodnocení. Namítá, že součástí práva na respektování soukromého a rodinného života, garantovaného čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva“), je podle konstantní judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) také *nejlepší zájem dítěte*. Tento zájem nezjišťovaly ani správní orgány ani krajský soud, proto nemohla být ani řádně posouzena přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele.

[8] Stěžovateli bylo v době rozhodování žalované 8 let a v době rozhodování krajského soudu 9 let a byl tedy schopen ve věci formulovat vlastní názor. Povinnost zjistit názor dítěte přitom vyplývá z čl. 12 Úmluvy o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.), i z judikatury ESLP a Ústavního soudu. Důvody nezapojení stěžovatele do rozhodování o jeho pobytovém titulu přitom absentují jak v rozhodnutí žalované, tak v napadeném rozsudku. Namísto toho byl názor a nejlepší zájem stěžovatele zjišťován pouze prostřednictvím jeho právního zástupce. Ten několikrát poukazoval na vhodnost zapojení OSPOD; povinností advokáta totiž není objektivně prošetřovat nejlepší zájem dítěte. Vzhledem k tomu, že OSPOD disponuje zákonem svěřenou kompetencí i potřebnou odborností k zjišťování zájmu dítěte, nemůže obstát závěr, že jeho šetření není třeba. Otázku, co je v nejlepším zájmu stěžovatele, správní orgány nemohly samy zodpovědět.

[9] Co se týče vztahu stěžovatele k jeho strýci žijícímu na území České republiky, má stěžovatel za to, že zjištění správních orgánů byla v tomto směru nedostatečná. Matka stěžovatele tuto vazbu při výslechu na policii zmiňovala, ovšem z žádného z provedených důkazů neplyne její charakter (hloubka, trvalost, pevnost). Bylo proto na krajském soudu, aby v tomto směru dokazování doplnil; k tomu stěžovatel odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2015, č. j. 6 As 262/2014-26. Krajský soud namísto toho předjímal závěry, pro které neměl oporu ve správním spisu.

[10] V doplnění kasační stížnosti stěžovatel objasnil okolnosti svého pobytu s matkou na území Vietnamu v letech 2012 až 2016. Stěžovatel se narodil na území České republiky, na naléhání jeho otce však celá rodina přesídlila do Vietnamu, neboť otec neměl v České republice širší rodinné a sociální zázemí. Ve Vietnamu však byli stěžovatel i jeho matka vystaveni fyzickému, psychickému i sexuálnímu týrání ze strany otce stěžovatele, který je závislý na alkoholu a gamblingu. Stěžovatel přestal téměř mluvit, bál se, a kvůli těžkým depresivním stavům byl v péči psychologa v Hanoji. Tuto situaci se matka stěžovatele rozhodla vyřešit útekem do České republiky, i poté jí však manžel opakovaně vyhrožoval. V České republice se zdravotní stav stěžovatele zlepšil, našel si kamarády, má zde širší rodinu a navštěvuje základní školu. V případě návratu do Vietnamu se matka stěžovatele bojí pomsty ze strany manžela. Matka stěžovatele i po letech popisuje tyto zážitky jako peklo a pro nedostatek důvěry v této choulostivé záležitosti se nesvěřila ani správním orgánům, ani svému předchozímu právnímu zástupci. V této souvislosti stěžovatel poukazuje na protokol o výslechu své matky ze dne 1. 6. 2017, jako svědkyně v řízení o zrušení jeho pobytového titulu. Z tohoto protokolu je patrné, že matka stěžovatele byla pod enormním psychickým tlakem (na několika místech je zachyceno, že pláče), přičemž na některé citlivé, ale pro řízení zcela zásadní otázky odmítla vypovídat s tím, že na traumatické zážitky života s otcem stěžovatele již nechce vzpomínat. Stěžovatel si je vědom, že v řízení před Nejvyšším správním soudem není obecně možné uvádět nové skutečnosti, s ohledem na to, že se jedná o velmi citlivé téma, o němž se jeho matka odvážila mluvit až nyní, se však domnívá, že by tyto okolnosti měly být kasačním soudem vzaty v potaz.

[11] Stěžovatel dále rozvedl svoji argumentaci týkající se *nejlepšího zájmu dítěte*. Poukázal na rozsudek ESLP ze dne 3. 10. 2004, *Jeunesse proti Nizozemsku*, stížnost č. 12738/10, podle něhož by nejlepší zájem dítěte, ačkoli není hlediskem rozhodujícím, měl být hlediskem předním,

kterému by měla být přiznána patřičná váha. V této souvislosti zmínil obsah nejlepšího zájmu dítěte podle Výboru OSN pro práva dítěte. Stěžovatel namítá, že jeho názor na zrušení pobytového oprávnění a na to, kde si přeje žít, nebyl v řízení vůbec zjišťován. Část života, kterou si pamatuje, přitom prožil na území České republiky, kde má vytvořeno podporující rodinné a sociální prostředí a kam s matkou uprchl před týráním svého otce. V České republice se cítí bezpečně a jeho zdravotní a psychický stav se zde zlepšil, kvůli prožitým traumatům je však velmi zranitelný a návrat do Vietnamu by pro něj byl devastující. Navštěvuje zde také základní školu a má výborný prospěch, je tedy v jeho nejlepším zájmu, aby mu bylo umožněno v tomto pokračovat. Vzhledem k věku stěžovatele a době strávené na území České republiky se také již nelze domnívat, že jeho přesídlení do zcela odlišného kulturního prostředí země původu by bylo bezproblémové. Stěžovatel dále poukázal na problémy spojené se získáním pobytového oprávnění na zastupitelském úřadě v jeho domovském státě.

[12] Krajskému soudu i žalované stěžovatel vytýká, že násilí ze strany jeho otce blíže neprošetřovaly, ač se nabízelo provedení šetření OSPOD či vypracování znaleckého posudku ke zdravotnímu a psychickému stavu stěžovatele. Názor, že šetření OSPOD či jiného odborníka by nic nezměnil na tom, že byl dán důvod ke zrušení pobytového oprávnění, svědčí o nepochopení podstaty povinnosti zkoumat dopady rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele. Ustanovení § 77 odst. 2 zákona o pobytu cizinců totiž umožňuje zachovat pobytový titul cizinci i v případě, že je jinak dán důvod pro zrušení jeho platnosti.

[13] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila se závěry krajského soudu.

[14] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[15] Kasační stížnost je důvodná.

[16] Podle § 77 odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců ministerstvo zruší platnost povolení k trvalému pobytu, *jestliže byla zrušena platnost povolení k trvalému pobytu uděleného tomu, kdo o cizince, držitele tohoto povolení, pečoval, za podmínky, že toto rozhodnutí bude přiměřené z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince.*

[17] Podle § 174a zákona o pobytu cizinců *při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.*

[18] Při posuzování přiměřenosti zásahu, spočívajícího v odnětí pobytového oprávnění do soukromého a rodinného života cizince (§ 77 odst. 2 *in fine* zákona o pobytu cizinců), musejí správní orgány poměřovat kritéria stanovená v § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, a to s přihlédnutím ke kritériím vyplývajícím z judikatury ESLP, vztahující se k čl. 8 Úmluvy. Tato judikatura zohledňuje zejména: (1) rozsah, v jakém by byl rodinný nebo soukromý život narušen, (2) délku pobytu cizince ve smluvním státě, který hodlá cizince vyhostit, (3) rozsah sociálních a kulturních vazeb na tento stát, (4) existenci nepřekonatelné překážky k rodinnému či soukromému životu v zemi původu, například nemožnost rodinného příslušníka následovat cizince do země jeho původu, (5) „*imigrační historii*“ cizince, tedy porušení pravidel cizineckého

pokračování

práva v minulosti, (6) povahu a závažnost porušení veřejného pořádku či trestného činu spáchaného cizincem (viz rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 18. 10. 2006, stížnost č. 46410/99, *Üner proti Nizozemsku*, body 57-58, rozsudek ESLP ze dne 31. 1. 2006, stížnost č. 50435/99, *Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku*, bod 39, rozsudek ESLP ze dne 28. 6. 2011, stížnost č. 55597/09, *Nunez proti Norsku*, bod 70).

[19] Dle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte *zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárními orgány*. Toto hledisko *nejlepšího zájmu dítěte* přenáší ESLP také do oblasti posuzování zásahu smluvních stran Úmluvy do rodinného života cizinců ve smyslu čl. 8 Úmluvy, jež se dotýká (především nezletilých) dětí, a přisuzuje mu v recentní judikatuře zásadní význam. Nikoli však v tom smyslu, že by muselo vždy a za všech okolností převládnout nad konkurujícím veřejným zájmem, ale především z hlediska procesního, kdy ESLP posuzuje, zda příslušné správní orgány a soudy skutečně věnovaly dostatečnou pozornost hledání spravedlivé rovnováhy mezi nejlepším zájmem dítěte (který jsou také povinny v konkrétní věci definovat) a případným konkurujícím veřejným zájmem; a zda tuto úvahu ve vydaných rozhodnutích dostatečně a přezkoumatelně vyjádřily. Při poměrování dopadů správních rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince (§ 174a zákona o pobytu cizinců) „*je třeba v případě, že se toto rozhodnutí týká nezletilých dětí, v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva k výkladu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod zohledňovat nejlepší zájem dítěte, a tedy se pečlivě zabývat situací těchto nezletilých dětí, brát v úvahu jejich věk, konkrétní okolnosti jejich pobytu v České republice i v zemi původu, jakož i míru závislosti na péči daného cizince. Nejlepší zájem dítěte neznamená, že je třeba přijmout všechny děti, kterým by se v České republice žilo lépe, nicméně je třeba jej považovat za středobod úvah a přiznat tomuto zájmu rozhodující význam*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2020, č. j. 5 Azs 404/2019-28, a v něm odkazovaná judikatura ESLP; všechna zde citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[20] V tomto kontextu tedy bylo třeba hodnotit i přiměřenost vydaného rozhodnutí žalované (a rozhodnutí ministerstva vnitra jako správního orgánu prvního stupně) ve vztahu k zájmům stěžovatele. Nejvyšší správní soud (navazujíc na závěry vyslovené v úzce související věci – přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění matky stěžovatele v rozsudku tohoto soudu ze dne 9. 2. 2021, č. j. 9 Azs 3533/2020-27) ovšem shledal, že právě hledisko *nejlepšího zájmu dítěte* nebylo v nyní souzené věci dostatečně zváženo a poměřeno s protichůdným veřejným zájmem na zrušení platnosti jeho povolení k trvalému pobytu.

[21] Z hlediska zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele se ministerstvo vnitra omezilo na shrnutí obsahu svědecké výpovědi matky stěžovatele při výslechu konaném dne 1. 6. 2017 a konstatování, že kromě rodinné vazby k matce, s níž je toho času vedeno řízení o správním vyhoštění, žádné další soukromé a rodinné vazby stěžovatele na území České republiky nezjistilo. Uvedlo také, že stěžovateli nic nebrání požádat o jiný druh bytového oprávnění či realizovat svůj soukromý a rodinný život ve Vietnamu či na území jiného členského státu Evropské unie; skutečnost, že stěžovatel a jeho matka byli vystaveni násilí ze strany stěžovatelova otce, nebyla v řízení prokázána.

[22] Z protokolu o výslechu ze dne 1. 6. 2017, č. j. OAM-911-10/ZR-2017, vedeného s matkou stěžovatele ve věci zrušení jeho trvalého pobytu se však podává, že stěžovatel toho času chodil na území České republiky do školky a byl již přijat do první třídy na základní školu. Na rozdíl od jeho pobytu ve Vietnamu si zde našel kamarády, s nimiž si hraje. Matka stěžovatele rovněž zmínila, že stěžovatel zde má tety a strýce (matčina bratra). Na několika místech tohoto protokolu je zachyceno, že svědkyně (matka stěžovatele) pláče, a to ve chvíli, kdy má vypovídat o jejím rodinném stavu, okolnostech pobytu se stěžovatelem na území domovského státu v letech

2012 až 2016 a o důsledcích zrušení stěžovatelova povolení k trvalému pobytu. Na otázky týkající se jejího syna a pobytu ve Vietnamu nechtěla odpovídat, neboť se nechce vracet „*do období, kdy musela hodně trpět*“. Uvedla, že ji manžel mlátil, v případě návratu se bojí toho, aby jim její manžel neublížil, nechce, aby za ni její syn musel trpět, sám má „*už hodně špatných vzpomínek*“.

[23] K odvolacím námitkám, že ministerstvo vnitra dostatečně nezohlednilo sociální vazby stěžovatele ve školce a že se nezabývalo tvrzeným týráním stěžovatele a jeho matky, žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí pouze obecně uvedla, že vzhledem k dlouhodobému pobytu na území jeho domovského státu si stěžovatel k České republice nemohl vybudovat dostatečné soukromé vazby; naopak skutečnost, že ve Vietnamu žije jeho druhý zákonný zástupce a prarodiče, značí významné rodinné vazby v zemi původu. Z toho důvodu nepovažovala zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu za nepřiměřené. Indicie o možném domácím násilí ze strany otce stěžovatele žalovaná přešla s tím, že odmítnutí matky vypovídat k okolnostem pobytu na území Vietnamu není v dané věci relevantní, neboť za stěžovatele rozhoduje jako zákonný zástupce právě jeho matka a že vliv jednání otce na stěžovatelovo zdraví nebylo prokázáno lékařskými zprávami. Dodala, že rodinné problémy s otcem lze řešit v zemi původu rozvodem, případně s tamními orgány odpovědnými za sociálně právní ochranu dětí; z toho důvodu nebylo nutné provádět stěžovatelem navrhované šetření OSPOD.

[24] Správní orgány se krom toho vůbec nezabývaly skutečností, že pobyt stěžovatele ve Vietnamu v délce 5 let odpovídal jeho ranému dětství, kdy je dítě více vázáno na nejbližší rodinu, zatímco následný pobyt v České republice v délce 2 let již odpovídal jeho předškolnímu a školnímu věku, kdy se dítě intenzivně socializuje, a kdy stěžovatel navštěvoval školku, započal první rok povinné školní docházky v českém jazyce a vytvořil si v České republice první společenské vazby. Na tyto okolnosti stěžovatelova života v České republice přitom matka stěžovatele správní orgány upozorňovala (viz výslech ze dne 1. 6. 2017 a odvolání stěžovatele). Úvahy o míře integrace nezletilého stěžovatele v České republice a zhodnocení dopadů jeho případného přesídlení do Vietnamu z hlediska jeho nejlepšího zájmu v rozhodnutích obou správních orgánů absentují zcela. Stranou posouzení zůstala také otázka úrovně jazykové znalosti vietnamštiny stěžovatele (slovem i písmem), jakož i míra obtíží, kterým by čelil v situaci, kdy by měl zbytek povinné školní docházky dokončit v jazykově a kulturně odlišném prostředí. S ohledem na shora uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že pro tvrzenou absenci soukromých vazeb stěžovatele na území České republiky a jeho integraci ve Vietnamu neposkytuje správní spis žádnou oporu. Napadené rozhodnutí ve spojení s rozhodnutím ministerstva vnitra také postrádá věcnou reakci na stěžovatelovy odvolací námitky týkající se zejména jeho společenských vazeb, a je tedy nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

[25] Krajský soud v napadeném rozsudku k integraci stěžovatele v České republice pouze stručně uvedl, že stěžovatel pobýval nejméně v letech 2012 až 2016 ve Vietnamu, takže si v České republice nemohl vytvořit dostatečné soukromé vazby. Co se týče namítaných rodinných (stěžovatelův strýc) a sociálních (školka a základní škola) vztahů, krajský soud se omezil na prosté konstatování, že vztah k matčinu bratrovi stěžovatel nijak nekonkretizoval. Zcela ovšem opomněl vypořádat námitky týkající se stěžovatelova raného sociálního života, realizovaného v předškolním zařízení a tvrzeného domácího násilí páchaného na stěžovateli a jeho matce ve Vietnamu (viz str. 6 až 7 žaloby). Ve správním řízení i před krajským soudem přitom bylo namítáno, že stěžovatel v České republice navštěvuje školku, má zde kamarády a příbuzné. Krom toho jeho matka opakovaně namítala, že se v případě návratu do země původu obává týrání ze strany svého manžela – otce stěžovatele, neboť v minulosti byli vystaveni dlouhodobému domácímu násilí. V této souvislosti bylo odkazováno i na protokol o výslechu stěžovatelovy matky ze dne 1. 6. 2017, z něhož je patrné její silné citové rozrušení.

pokračování

[26] Nejvyšší správní soud nesdílí názor správních orgánů, potvrzený krajským soudem, že by zpráva OSPOD nemohla v této věci přispět k objasnění skutkového stavu. Ostatně argumentace žalované je v tomto směru značně zavádějící, neboť potřebu tohoto šetření dává do souvislosti s řešením „*rodinných problémů*“ se stěžovatelovým otcem a konstatuje, že obdobnou pomoc může stěžovatel nalézt i ve Vietnamu. Stěžovatel se však po celou dobu odvolacího řízení i řízení o žalobě dovolával provedení tohoto šetření za účelem zjištění dopadů rozhodnutí do jeho aktuálního soukromého a rodinného života, posouzení jeho integrace v prostředí České republiky a v neposlední řadě i zjištění skutečností nasvědčujících vytrpěnému domácímu násilí v zemi původu. Je to přitom právě OSPOD, který je nadán pravomocí v oblasti ochrany práv dětí na příznivý vývoj a jejich oprávněných zájmů (srov. § 1 ve spojení s § 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí); jeho činnost se zaměřuje mimo jiné na děti ohrožené násilím mezi rodiči [§ 6 písm. e) a g) citovaného zákona] a jde o orgán disponující potřebnou odbornou erudicí k zodpovězení těchto otázek. Lze tak přitakat stěžovateli, že zpráva OSPOD by v tomto konkrétním případě mohla lépe objasnit intenzitu zásahu do jeho soukromého a rodinného života. Tato úvaha by ve svém důsledku mohla vést i k závěru, že i přes existenci důvodu pro zrušení pobytového titulu ve smyslu § 77 odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců (zrušení povolení k trvalému pobytu osobě pečující o cizince), nelze stěžovateli toto oprávnění odejmout pro nesplnění podmínky vyplývající z ustanovení § 77 odst. 2 *in fine* tohoto zákona, tj. pro nepřiměřený dopad tohoto rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života.

[27] Správní orgány i krajský soud podepřely závěr o přiměřenosti dopadů rozhodnutí také tím, že si stěžovatel může zařídít jiný druh pobytového oprávnění. Tento argument je ovšem z hlediska posuzování nejlepšího zájmu dítěte, pro který je rozhodující aktuální zásah v podobě vytržení z přirozeného prostředí, na které je dítě zvyklé (tím spíše, bylo-li v minulosti vystaveno domácímu násilí), nepodstatný.

[28] Nejvyšší správní soud se však neztotožnil s námitkou, dle které se krajský soud měl podrobněji zabývat vztahem stěžovatele a jeho strýce a doplnit v tomto směru nedostatečně zjištěný skutkový stav vlastním dokazováním. Zde je nutné upozornit, že jakkoli je řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu řízením vedeným z moci úřední a jako takové je ovládáno vyšetřovací zásadou (§ 3 a § 50 odst. 3 správního řádu ve spojení s § 77 odst. 3 zákona o pobytu cizinců), rozsah zjišťování skutečností svědčících ve prospěch účastníka vždy odpovídá míře informací, které účastník řízení k věci sdělí a které mohou být vodítkem pro další zjišťování správního orgánu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2019, č. j. 1 Azs 367/2018-34, či ze dne 16. 10. 2019, č. j. 7 Azs 374/2018-28). Matka stěžovatele v průběhu správního řízení pouze obecně tvrdila, že na území České republiky žije stěžovatelův strýc, k povaze tohoto příbuzenského vztahu však již ničeho dalšího neuvedla; nesdělila například, že by s ním stěžovatel udržoval intenzivní kontakty či že by na něj byl jakkoli citově vázán. Neposkytla tedy správním orgánům prostor k tomu, aby tuto informaci dále zkoumaly. Obdobně úsporná je v tomto směru i žalobní námitka, kde se o existenci tohoto vztahu stěžovatel zmínil jen dvěma větami. Na rozdíl od předchozího správního řízení je řízení o žalobě ovládáno přísnou dispoziční zásadou (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), a je tedy na žalobci, aby v zákonné lhůtě soustředil důvody, v jejichž mezích má být rozhodnutí soudem zkoumáno, a je rovněž na jeho vůli, jaká pochybení označí za podstatná (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009-84). Vzhledem k tomu, že stěžovatel v žalobě ve vztahu ke svému strýci nic konkrétního neuvedl a namítal toliko nezohlednění tohoto (blíže nekonkretizovaného) vztahu, přičemž ani nenavrhoval provedení důkazu k tomuto aspektu svého soukromého a rodinného života, nemůže krajskému soudu vytýkat, že v tomto ohledu nečinil nad rámec žalobních tvrzení žádná skutková zjištění.

[29] Námitka, že správní orgány měly do svého rozhodování zapojit stěžovatele přímo a že měly nechat zpracovat znalecký posudek ke zdravotnímu a psychickému stavu stěžovatele, nebyla v řízení před krajským soudem uplatněna. S ohledem na to, že stěžovatel tyto okolnosti v žalobě nenamítal, ačkoli mu v tom nic nebránilo, posoudil Nejvyšší správní soud tyto námitky jako nepřipustné ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s.

[30] Nejvyšší správní soud z důvodů vyložených v bodech [18] až [27] tohoto odůvodnění dospěl k závěru, že skutkový stav věci nebyl ve správním řízení zjištěn dostatečně [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], neboť správní orgány se blíže nezabývaly možnými následky tvrzeného domácího násilí, jehož se měl v minulosti na stěžovateli a jeho matce dopouštět jeho otec, ani sociálními vazbami stěžovatele ve školce a základní škole na území České republiky. Rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné pro absenci řádného vyhodnocení dopadů zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu do soukromého a rodinného života stěžovatele, a to z hlediska (ne)zohlednění nejlepšího zájmu dítěte [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Toto pochybení žalované aproboval krajský soud, čímž zatížil své rozhodnutí vadou ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil (§ 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s.). Za situace, kdy by krajský soud při respektování shora vysloveného právního názoru neměl jinou možnost, než rozhodnutí žalované zrušit a věc jí vrátit k dalšímu řízení, zrušil kasační soud z důvodu procesní ekonomie postupem podle § 110 odst. 2 písm. a) věty před středníkem s. ř. s. rovněž rozhodnutí žalované, které věc vrací k dalšímu řízení. Žalovaná je v průběhu dalšího řízení vázána právním názorem o nutnosti doplnit dokazování směrem ke zjištění (ne)existence domácího násilí páchaného na stěžovateli jeho otcem a jeho případnými důsledky na stěžovatele, jakož i mírou jeho integrace na území České republiky v souvislosti s předškolní a školní výchovou [§ 78 odst. 5 s. ř. s., za použití § 110 odst. 2 písm. a) věta za středníkem s. ř. s.]. V této souvislosti se nabízí především provedení šetření prostřednictvím OSPOD v intencích návrhu stěžovatele.

[31] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že se již nezabýval stěžovatelem blíže specifikovanými okolnostmi jeho pobytu ve Vietnamu, které popsal v doplnění kasační stížnosti. S ohledem na to, že rozhodnutí žalované bylo zrušeno mimo jiné pro nedostatečné zohlednění indicií nasvědčujících neutěšeným poměrům v rodině stěžovatele (s přihlédnutím k protokolu o výslechu stěžovatelovy matky ze dne 1. 6. 2017), a věc se vrací znovu do řízení před správními orgány, bude mít stěžovatel příležitost tyto skutečnosti uplatnit v tomto řízení.

[32] Nejvyšší správní soud je posledním soudem, který o věci rozhodl, a proto musí rozhodnout i o nákladech celého soudního řízení. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. má úspěšný stěžovatel právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů proti žalovanému, který ve věci úspěch neměl. Náklady stěžovatele jsou tvořeny především částkou 10.000 Kč za zaplacené soudní poplatky (3.000 Kč za žalobu, 5.000 Kč za kasační stížnost a 2 x 1.000 Kč za návrhy na přiznání odkladného účinku žalobě a kasační stížnosti) a dále částkou 18.600 Kč za 6 úkonů právní služby jeho zástupce po 3.100 Kč (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby spolu s návrhem na přiznání odkladného účinku žalobě, účast při jednání před krajským soudem, podání blanketní kasační stížnosti s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti včetně jejich doplnění, převzetí a příprava zastoupení novým zástupcem, a doplnění kasační stížnosti) podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů. Přiznána byla též náhrada hotových výdajů zástupce, která činí dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve všech případech 300 Kč za jeden úkon (tj. 1.800 Kč za 6 úkonů právní služby). Celkem tak náklady zastoupení tvoří částka 20.400 Kč. Zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty. Podle § 57 odst. 2 s. ř. s. platí, že je-li zástupcem účastníka advokát, který je plátcem daně, patří k nákladům řízení rovněž částka, která odpovídá příslušné sazbě daně, vypočtená z odměny

pokračování

za zastupování a z náhrad určených podle § 35 odst. 2 věty druhé. Náklady řízení za zastoupení včetně daně tedy činí 24.684 Kč; včetně nákladů na soudní poplatky jde celkem o částku 34.684 Kč. Tuto částku je žalovaná povinna zaplatit stěžovateli do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. března 2021

Mgr. Radovan Havelec
předseda senát